

برادر بزرگوار جناب آقای دکتر اسحاق جهانگیری معاون اول محترم ریاست جمهوری اسلامی ایران،

با سلام، احترام و آرزوی توفیق روزافزون،

پیش از هر چیز مراتب دردمندی و همدردی جمعی از خدمتگزاران کشور عزیزمان را از آنچه در ایام اخیر در برخی نقاط کشورمان شاهد بودیم پذیرا باشید. این که سرزمینی برخوردار از اکثریت جوان، جوانان تحصیل کرده، که در برخورداری از مواهب خدادادی، در جهان همتایی ندارد، به بحران اشتغال و ضعف اقتصاد دچار باشد، دردی است که روح دلدادگان میهن عزیزمان را می آزارد. با نهایت تأسف ضعف شماری از مدیران میانی در تشخیص اولویت‌ها و عدم انتقال صحیح بازخورد سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی به مدیران ارشد کشور در بروز این وضعیت بی‌تاثیر نیست. به عنوان مثال صنایع بازیافت ایران با تبدیل معضل پسماند به فرصتی برای نجات محیط زیست و اقتصاد کشور می‌تواند سالانه ۱۰ میلیارد دلار ارزش افزوده و یک میلیون فرصت شغلی پایدار ایجاد نماید؛ با این حال غفلت یا تغافل موجب گردیده برخی مدیران این حوزه با چشم‌پوشی از چنین ظرفیتی مصرانه به دنبال تبدیل کشور به بازار فروش نیروگاه‌های زباله‌سوز کشورهای اروپایی یا بازار تامین مواد اولیه صنایع بازیافت کشورهای آسیایی باشند.

در یک نگاه کلی و در مقایسه با تجارب کشورهای موفق جهان در اقتصاد محیط زیست، نبود یک راهبرد منسجم توسعه‌ای در اسناد بالادستی کشور موجب عدم پیش‌بینی سازوکارهای حمایتی حاکم بر صنایع سبز و در راس آنها بازیافت گردیده است. این خلاء موجب گردیده که ظرفیت‌های چشمگیر این بخش در توسعه پایدار کشور جای خود را به رفع تکالیف زیست‌محیطی دهد. در شرایطی که سهم بازیافت در اقتصاد ملی کشورمان کمتر از یک دهم درصد است، طی ده سال گذشته سهم بازیافت از اقتصاد کشورهایی نظیر آمریکا از همین حدود به بالغ بر ۴ درصد و در کشور آلمان به حدود ۶ درصد و در بعضی از کشورها نظیر چین به حدود ۱۲ درصد اقتصاد این کشورها رسیده است.

قانون مدیریت پسماندها و آیین‌نامه اجرایی آن به عنوان اسناد قانونی حاکم بر صنعت بازیافت که حدود ۱۰ سال پیش به تصویب رسید در مرحله اجرا، گرفتار تفاسیر بعضا نادرست مدیران دولتهای نهم و دهم گردید و اجرای ناقص آن ضربات جبران‌ناپذیری را به اقتصاد کشور و به طور مشخص محیط زیست وارد آورد. بر این اساس به نظر می‌رسید الحاق سازوکارهای حمایتی به قوانین موجود با استفاده از تجارب کشورهای موفق جهان در این حوزه می‌تواند ضرورتی اجتناب‌ناپذیر باشد. از این رو و در گام نخست هیئت محترم دولت در جلسه مورخ ۱۳۹۴/۲/۲ بازنگری قانون مدیریت پسماندها و آیین‌نامه اجرایی آن را بررسی و بر اساس تصویب‌نامه ۱۰/۲۸۵/ت/۵۱۰۲۴ مورخ ۱۳۹۴/۳/۹، سازمان حفاظت محیط زیست را به عنوان دستگاه مجری، مکلف به بازنگری قانون مدیریت پسماندها و آیین‌نامه اجرایی آن

نمود. متعاقبا با مساعدت ریاست وقت سازمان و دستور ایشان مبنی بر تشکیل کارگروهی با حضور نمایندگان سازمان، اتحادیه (به نمایندگی از بخش خصوصی) و سایر سازمانها (حسب ضرورت)، این کارگروه در تاریخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۴ تشکیل شد و پس از هفده جلسه در تاریخ ۱۳۹۵/۴/۸ اسناد بازنگری قانون مدیریت پسماندها، آیین نامه اجرایی آن و دستورالعمل‌های پیوست آن را تقدیم ریاست سازمان نمود.

علیرغم دستور ریاست سازمان حفاظت محیط زیست در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۷ به تنظیم لایحه الحاقی به قانون مدیریت پسماندها، عوامل مختلفی از جمله برخی معاونین وقت سازمان حفاظت محیط زیست و نیز سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور به بهانه‌های مختلف در برابر این کار مقاومت نمودند. این امر پس از شش ماه کش و قوس به مداخله مستقیم ریاست سازمان در جلسه مورخ ۱۳۹۶/۴/۱۳ و دستور مستقیم ایشان به گنجاندن مفاد سند بازنگری قانون مدیریت پسماندها در لایحه «کمک به ساماندهی پسماندهای عادی با اولویت استان‌های ساحلی و کلان‌شهرها با مشارکت بخش غیر دولتی» گردید که این لایحه نیز توسط عوامل یاد شده در لحظات آخر دستکاری و قلب ماهیت گردید. متأسفانه این لایحه به هیچ عنوان برآورنده حداقل پیش‌نیازهای لازم جهت تقویت بخش خصوصی فعال در حوزه مدیریت پسماندها نبوده و بیش از هر چیز محملی است برای تقویت مناسبات سوداگرانه‌ای که حول شهرداری‌ها شکل گرفته است. همانگونه که در عنوان این لایحه نیز به چشم می‌خورد به جای «بخش خصوصی» رندانه عبارت «بخش غیر دولتی» گنجانده شده است! ضعفهای اساسی که در قانون مدیریت پسماند وجود داشت نه تنها در این لایحه برطرف نشده که بعضاً تقویت گردیده است:

۱- تقویت مناسبات سوداگرانه حول شهرداری‌ها مقارن با جایگزینی عبارت «بخش غیردولتی» در عنوان این لایحه به جای «بخش خصوصی».

۲- چشمپوشی تعمدی طراحان این لایحه از شفافسازی مناسبات حاکم بر بازار و در نتیجه:

- تداوم انحصار تامین مواد اولیه واحدهای بازیافت به شبکه دلان فعال در اطراف شهرداری‌ها،
- تداوم فعالیت و تقویت واحدهای بازیافت فاقد مجوز (زیرپله‌ای)،
- تداوم فعالیت و تقویت دلان تامین پسماند کشورهای خارجی،
- تداوم خارج شدن ارزش افزوده فرایند بازیافت از اقتصاد کشور،
- تداوم ذهنیت بیماری که مدیریت‌های اجرایی را به جای ایفای وظایف اصلی خود، به فروش پسماندهای شهری تا هر میزان ممکن و سوزاندن مابقی را در کوره‌های زباله‌سوز ترغیب می‌کند، و
- تداوم سرمایه‌گذاری نهادهای عمومی یا شبه‌دولتی در حوزه بازیافت و رقابت این نهادها، با بخش خصوصی در این حوزه بدون رعایت مقررات حاکم بر بخش صنعت و مقررات ضد انحصار قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۴.

شماره: ۹۶۱۰۰۱۱
تاریخ: ۱۳۹۶/۱۰/۲۴
پیوست: ندارد

۳- پوشش نامتجانس معافیت مالیاتی با اعمال تبعیض میان تاسیسات تبدیل پسماند به انرژی و سایر حلقه‌های زنجیره مدیریت پسماند و اعطای امتیازات انحصاری به کوره‌های زباله‌سوز (علیرغم مزیت‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی صنعت بازیافت نسبت به بازیابی انرژی از سوزاندن زباله).

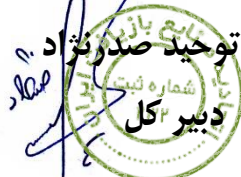
۴- چشمپوشی تعدی طراحان این لایحه از رتبه‌بندی حلقه‌های زنجیره مدیریت پسماند بر اساس تطبیق محصول و فرآیند با الزامات زیست‌محیطی.

۵- ابقای زنجیره ناقص مسئولیت تولیدکننده (ی پسماند) و در حقیقت عملیاتی نشدن آن به رغم گذشت ۱۲ سال از تصویب قانون مدیریت پسماندها.

۶- مصادره تنها سیاست حمایتی حوزه اقتصاد سبز به نفع محل‌های تولید پسماند (=شهرداری‌ها) در لایحه فوق‌الاشاره. در این میان، اتحادیه صنایع بازیافت ایران صدای صنعتگرانی است که با عشق و ایثار پای به این میدان می‌نهند تا با صرف سرمایه‌های شخصی این فرصت را در کشورشان نگاه‌دارند اما صدایشان توسط مسئولان شنیده نمی‌شود و سهمشان از مشارکت در رشد و توسعه کشور نادیده گرفته‌شدن، بی‌توجهی و انتظار پشت درب اتاق مسئولانی باشد که حاصل خدمتشان به کشور در امثال این لایحه مشهود است! با کمال تاسف به نظر می‌رسد هیچ‌گونه تمایل و اراده‌ای در سازمان حفاظت محیط زیست برای توقف این روند فاجعه‌بار و جایگزینی آن با اقتصاد سبز و چرخشی وجود نداشته و از دست دادن زمان تنها بر پیچیدگی این وضعیت خواهد افزود.

بر این اساس از حضور حضرتعالی به عنوان فرمانده ستاد اقتصاد مقاومتی که تعهد و تعلق خاطر تان به توسعه همه‌جانبه میهن عزیزمان بر کسی پوشیده نیست استدعا دارد ضمن اختصاص فرصتی جهت همفکری و دریافت رهنمود از آن جناب، تدابیر راهگشایان را به هر طریق که صلاح است در این خصوص اتخاذ فرمایید. پیشاپیش مراتب سپاس این تشکر را به نمایندگی از صنعت بازیافت ایران پذیرا باشید.

با تجدید احترام،
سید توخید صدرنژاد
رئیس هیئت مدیره
دبیر کل

وضعیت بالقوه اقتصاد بازیافت ایران

اثر زیست محیطی	اشتغال پایدار زنجیره (نفر)	ارزش افزوده فرآیند بازیافت (میلیون دلار در سال)	مقدار پسماند (تن در سال)	ارزش فرآورده دست اول (میلیون دلار در سال)	نام فرآیند
کاهش انتشار ۹۰٪ صرفه جویی انرژی معادل ۹ GJ/ton کاهش انتشار ۹۳۵,۰۰۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۳۹۰,۰۰۰	۲,۳۰۰	۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۴,۶۰۰	تولید پلیمرها و کامپاندها از بازیافت پلاستیک و مواد پلیمری
کاهش انتشار ۹۰٪ صرفه جویی انرژی معادل ۳۷ GJ/ton کاهش انتشار ۳۱۳,۷۵۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۳۷۰,۰۰۰	۲,۹۵۸	۶,۵۰۰,۰۰۰	۴,۳۲۵	بازیافت و تولید آهن و فولاد
کاهش انتشار ۶۷٪ صرفه جویی انرژی معادل ۱۰ GJ/ton بازیافت هر لیتر روغن سوخته= حفظ ۵۳ لیتر نفت خام کاهش انتشار ۷۷۵,۰۰۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۱۹۵,۰۰۰	۱,۵۷۵	۱,۵۰۰,۰۰۰	۲,۲۵۰	تولید روغن‌های روان کننده و سوخت‌های تقطیری از بازیافت روغن‌های روان کار
کاهش انتشار ۲۸٪ صرفه جویی انرژی معادل ۷ GJ/ton بازیافت هر تن کاغذ= حیات ۱۷ اصله درخت کاهش انتشار ۵۱,۲۵۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۱۲۵,۰۰۰	۹۹۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	۱,۶۵۰	بازیافت و تولید کاغذ و محصولات سلولزی
کاهش انتشار ۹۵٪ صرفه جویی انرژی معادل ۲۲ GJ/ton کاهش انتشار ۸۲۷,۵۰۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۱۰۰,۰۰۰	۸۰۰	۵۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰	بازیافت و تولید آلومینیوم
کاهش انتشار ۳۶٪ صرفه جویی انرژی معادل ۶ GJ/ton کاهش انتشار ۱۵۷,۵۰۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۷۵,۰۰۰	۵۸۰	۵۰۰,۰۰۰	۷۲۵	بازیافت و تولید شیشه
کاهش انتشار ۴۵٪ صرفه جویی انرژی معادل ۴۴ GJ/ton کاهش انتشار ۶۳۰,۰۰۰ تن گاز گلخانه‌ای در سال	۶۵,۰۰۰	۵۲۵	۳,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۵۰	تولید لاستیک روکش شده، کائوچوی مصنوعی، پودر لاستیک و سوخت‌های پیرولیزی از بازیافت لاستیک
بازیافت هر لیتر روغن خوراکی= حفظ ۱۲ لیتر نفت گاز	۱۵۰,۰۰۰	۱۲۲	۱۵۰,۰۰۰	۲۰۳	تولید بیودیزل از بازیافت روغن‌های خوراکی
کاهش انتشار ۱۸ میلیون تن گاز گلخانه‌ای در سال	۱,۳۳۵,۰۰۰	۹,۸۴۹		۱۵,۷۰۳	جمع